

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 10 Sayı: 48 Volume: 10 Issue: 48

Şubat 2017 February 2017

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

OTEL TRANSİLVANYA I-II FİLMİNDE SEVGİ VE KORKU KAVRAMLARININ POSTMODERNİZM BAĞLAMINDA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

TRANSFORM OF THE CONCEPTS IN THE CONTEXT OF POSTMODERNISM: LOVE AND FEAR IN THE FILM HOTEL TRANSYLVANIA I- II

Ömer Faruk ATEŞ*

Öz

Sinema filmleri, senaryolarının edebi metin özelliği göstermesi nedeniyle edebiyat bilimcilerin de ilgi alanına girer. Bu bağlamda *Otel Transilvanya I-II* filminin senaryo metni, edebiyat-sinema ilişkisi açısından incelenmeye elverişlidir. Filmin senaryosunda Postmodernizmin pek çok unsuru görülür. Bunların başında da metinlerarasılık gelir. Filmde, metinlerarasılık yöntemlerinden parodi, pastiş ve gülünç dönüştürme teknikleri kullanılır. *Otel Transilvanya*'da yer alan canavarların her biri, daha önce çekilmiş korku filmlerinde korkunç yaratıklar olarak gösterilmiştir. Animasyon filminde ise parodi, pastiş ve gülünç dönüştürme teknikleri vasıtasıyla bu korkunç yaratıklar sevimli hâle getirilir. Bu sayede korku ve sevgi kavramları Postmodern tekniklerle dönüştürülerek kurmaca varlıkların korkutuculuğunun sorgulanması sağlanır. Bu çalışmada *Otel Transilvanya* filmindeki korku ve sevgi kavramlarının Postmodern tekniklerle dönüştürülmesi edebiyat-sinema ilişkisi bağlamında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Otel Transilvanya I-II*, Postmodernizm, Parodi, Pastiş, Sevgi, Korku.

Abstract

Films are subject of study for literature researchers because of scenery texts. In this respect scenery text of *Hotel Transylvania I-II*, is suitable to analyze in aspect of literature-cinema relation. In scenery text of film many elements of postmodernism have appeared. First of all is intertextuality. In film, techniques of intertextuality pastiche parody and comic transformation is utilized. Characters of *Hotel Transylvania I-II* are formerly appeared in horror type. In animation version with the techniques of pastiche parody and comic transformation these horror characters become sympathetic characters. In this respect, fear and love are transformed with postmodern technique and provided to question fearfulness of fiction characters. In this paper, transforming of love and fear in *Hotel Transylvania I-II* with postmodern techniques is examined in terms of literature- cinema relation.

Keywords: *Hotel Transylvania I- II*, Postmodernism, Parody, Pastiche, Love, Fear.

Giriş

Tarihsel süreç içerisinde biçim ve muhteva açısından benzer sanat eserlerinin ortaya çıktığı dönemler vardır. Bu dönemlerdeki belli koşullar tarafından şekillendirilen sanat akımları, benzer ilkeleri benimseyen sanatçılardan ve bu sanatçıların ortaya koyduğu eserlerdeki ortaklıklardan teşekkül eder. Siyasi, sosyal, tarihi, ekonomik ve felsefi çok sayıda unsurun şekillendirdiği akımlar, resim, mimari, müzik, heykel ve edebiyat gibi farklı sanat dallarında etkisini gösterir. Altıncı sanat kolu olarak kabul edilen sinemada da benzer etkiler görülür.

Modernizm ve Postmodernizm, birbiri ardına ortaya çıkan ve son döneme etki eden iki önemli sanat akımıdır. Sanat tarihine bakıldığında, akımlar genellikle birbirlerinin karşısına yerini bırakır ve ortaya bir diyalektik oluşum çıkar (Aytaç, 2009: 321). Bu durum Modernizm ve Postmodernizm için de geçerlidir. Postmodernizmin modernden daha mı modern, yoksa Modernizmin karşısı mı olduğu tartışılmakla birlikte yaygın kanaat, Postmodernizmin Modernizmin karşısı olduğu yönündedir (Aytaç, 2009). Bu kanaate göre Postmodernizm, Modernizmin ilkelerine bir tepki olarak doğar. İletişim ve ulaşımın hızlı ve kolay olduğu günümüzde Postmodernizm, bütün toplumları ve sanat dallarını etkisi altına alan bir akımdır.

Modern sözcüğü, Latince "şimdi, hemen" anlamlarına gelen "modo" kelimesinden türetilmiştir. Modernleşme, "eski zamanların toplum tipinden günümüzün toplum tipine doğru bir gelişme" anlamını

* Arş. Gör., Kastamonu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, ofates@kastamonu.edu.tr

taşır (Özcan, 2005). Modernite ve Modernizm farklı anlamlara sahip sözcüklerdir. Modernite, ortaçağdan sonra gelen ve aklın öncelikli olduğu tarihsel süreci ifade eden bir kavramken, Modernizm bu yeni yaşamın düşünsel sürecini kapsar (Özcan, 2005: 17-18). Postmodernizm ise, "Modernizmden sonra gelen, Modernizm sonrası" anlamlarına gelir.

Modernizm, akıl ve bilimin üstünlüğünü kabul eden, pozitif bilimlerin mutlak doğruyu ortaya koyduğunu savunan bir yaklaşımdır. Ancak özellikle II. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkması ile insanlarda, hem akıl ve bilimin ürünü olan teknolojiye, hem de Modernizmin vaatlerine olan inanç sarsılır (Kefeli, 2007). Bu durum Modernizme karşı bir tepki hareketi olan Postmodernizmin ortaya çıkmasına zemin hazırlar. XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Modernizmin katı tekelciliği rahatsızlık yaratmaya başlar ve bilim ve teknolojiyi esas alan ilerlemeci Modern yaklaşımı alaya alan Postmodern söylem gelişir (Özcan, 2005: 24). Modernizmde gerçeğin merkezi olan bilim, Postmodernizmde sadece başka bir sembolizm türü olarak görülür (Özcan, 2005: 32). Bu dönemde fen ve teknolojide meydana gelen değişimler, gerçekliğe bakış açısını da farklılaştırır (Ecevit, 2011: 17). Bilimdeki yeni gelişmeler, özellikle fizik alanında görecelik teorisi ve Kuantum fiziğinin ortaya çıkması, Newton fiziğinin değişmez kabul edilen doğrularının sarsılması, Modernizmin ortaya koyduğu bütün değerlerin gerçekliğinin sorgulanmasına yol açar. Hakikatin yerini Postmodernizmde görecelik ve kuşkuculuk alır (Kefeli, 2007). Farklı gerçeklerin olabileceği ihtimali, Postmodern dönemde çoklu bakış açısını ve çoğulculuğu beraberinde getirir. Evrenin bir kaos olduğu ve hiçbir formülle açıklanamayacağı düşüncesi, "belirsizlik" sözcüğünü Postmodernizmin en önemli kavramlarından birisi yapar. Bu belirsizlik, bütün hâkim değerlerin sorgulanması ve bütün gerçeklerin tartışmaya açılması sonucunu doğurur (Kefeli, 2007: 83). Modernizmin akılcılığının insanı ulaştırdığı tek doğru, herkes için geçerli ortak bir iyiye ulaşmayı amaçlarken, Postmodernizmde böyle bir ortak iyi tanımı olanaksızlaşır (Özcan, 2005: 32). Modernizmin seçkin tutumu, Postmodern dönemde yerini demokratik hakçılığa bırakır (Aytaç, 2009: 318).

İlkeleri ve Modernizmden farklılıkları kısaca ortaya konulan Postmodernizmin sanat eserlerinde görülen belli başlı teknikleri vardır. Metinlersizlik, parodi, pastij, kolaj, montaj ve gülünç dönüştürme gibi Postmodern eserlerde görülen teknikler, yukarıda Postmodernizmin ilkeleri olarak açıklanan tek bir doğruyu kabul etmeme, değişmez gerçeklik algısını yıkmaya, yerleşik değerleri alaya alma, çokseslilik gibi özellikleri sanat eserinde yansıtmak amacıyla kullanılır (Özcan, 2005).

Postmodern Eserlerde Kullanılan, Metinlerarasılık Teknikleri

Postmodernizm, her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğunu kabul eder. Dolayısıyla metinler de birbirleriyle bağlantılıdır. Bu nedenle Postmodern sanatçının başka metinlerden yararlanması çok sık görülen bir durumdur (Kefeli, 2007: 86). Müphemlik ve düzensizliğin, Postmodernizmin temel ilkelerinden olduğu düşünülürse metinlerarasılık ayrı bir önem kazanır. Çünkü metinlerarasılıkta değişik metinler yan yana getirilir. Modernizmin aksine birbirinden farklı unsurların yan yana olduğu çoğulcu ve eklektik bir bakış açısını kabul eden Postmodernizmin bu ilkesi, farklı metinlerin bir araya getirilmesine/metinlerarasılığa olanak tanır (Kefeli, 2007). Metinlersizlik bir yeniden yazma işidir; bir sanatçı, başka bir sanatçının metnini alarak kendi metni içerisinde o alıntıyı kaynaştırır ve yeniden yazar (Aktulum, 2000: 17). Metinlersizlik düşüncesinde bütün metinlerin kendilerinden önce yazılmış metinlere dayandığı fikri yer alır. Dolayısıyla her metinde metinlerarasılık vardır. Bu görüş, her şeyin daha önce söylenmiş olduğu kabulünden ortaya çıkar (Aktulum, 2000: 18). Parodi, pastij ve gülünç dönüştürme, metinlerarasılık tekniklerindedir.

1. Pastiş

Pastiş, bir kişi ya da dönem üslubunun taklidi anlamına gelir (Aytaç, 2009: 358). Pastişte, bir yazarın dil ve anlatım özelliklerine alay etme amacıyla öykünme söz konusudur. Jameson, pastiş tekniğiyle ilgili olarak, "Bireysel öznenin kaybolması, bunun formel sonucu olarak kişisel üslubun giderek varlığını yitirmesi, bugün pastişe olarak adlandıracağımız neredeyse evrensel uygulamayı ortaya çıkarmaktadır." diyerek bu tekniğin kullanımındaki yaygınlaşmanın sebebini açıklar (Jameson, 2011: 45).

2. Parodi

Parodi, " Bir edebi eserin biçimini konusundan koparıp, o konunun yerine başka ve aykırı bir konu yerleştirilerek gülünç bir uyumsuzluğu ortaya çıkarmak ve böylece alaya alan bir taklit etkisi uyandırmak" olarak tanımlanır (Aytaç, 2009: 358). Parodide ciddi bir eserin tamamı ya da bir bölümü alaya alınır. Pastişte üslup, parodide eklenen metnin konusu örnek alınır. Parodinin alaycılığı, Postmodernizmin sanat eserini bir oyun olarak görmesini destekleyen bir unsurdur. Parodide örneksenen metin ana metne bütüncül olarak yedirilebilir veya eklenti metnin izleri anırtmalarla da kullanılabilir (Özcan, 2005: 77).

3. Gülünç Dönüştürüm

Gülünç dönüştürüm, soylu bir metnin eylemini ya da konusunu sürdürerek, yapıtın içeriğini değiştirmeden, onu bildik, sıradan bir şekilde yeniden yazmak olarak tanımlanır (Aktulum, 2000: 126). Gülünç dönüştürmede eylem ve konu, adlarıyla birlikte kişiler, özgün metindeki nitelikleriyle saklanır.

Sadece soylu metnin üslubu değiştirilerek sıradan bir üslup kullanılır. Eski bir metin, yeniden yazıldığı dönemdeki üsluba uygun olarak dönüştürülür. Gülünç dönüştürümde kahramanların yüce nitelikleri azaltılarak alay edilir. Eski destan kahramanları sıradan kişiler olarak sunulurlar.

Otel Transilvanya I-II Filmi

Otel Transilvanya I-II filmi, Kont Drakula'nın, kızı Mavis ile maceralarını anlatan bir animasyon filmidir. Serinin birinci filminde Kont Drakula, küçük kızı Mavis'in güvenle yaşayabilmesi için Transilvanya'da bir otel inşa eder. Drakula'nın eşi insanlar tarafından yakılarak öldürülmüştür. Bu nedenle Drakula, kızının aynı akıbete uğramasından korkar. Otelini insanların asla bulamayacağı bir yere yapar. Mavis'i bu otelden hiç çıkartmadan yüz on sekiz yaşına kadar büyütür. Mavis'in yüz on sekizinci yaş günü için otelde bir doğum günü partisi düzenleyen Kont Drakula, Frankenstein, Kurt Adam, Mumya ve Görünmez Adam gibi bütün meşhur canavar arkadaşlarını partiye davet eder.

Yüz on sekiz senedir Otel Transilvanya'nın dışına hiç çıkmamış olan Mavis, bu durumdan çok sıkılır. Dış dünyayı görmeyi, insanlarla tanışmayı ister. Eşi insanlar tarafından öldürülen Drakula, insanlara hiç güvenmediğinden kızının bu isteğini hep erteler. Doğum günü yaklaşan Mavis, bu isteğini tekrarlar. Drakula bu kez kızının otelden çıkmasına izin verir. Yakınlarda bir insan köyünün olduğunu, oraya giderek insanlarla tanışabileceğini Mavis'e söyler. Mavis, sevinçle bir yarasaya dönüşerek insan köyüne gider. Ancak insanların kendisine saldırması üzerine korkarak otele geri döner ve babasının insanlar hakkındaki olumsuz düşüncelerine hak verir. Aslında Mavis'in gittiği yer bir insan köyü değildir. Mavis'in insanlardan uzak durmasını isteyen Kont Drakula, bir plan yaparak canavarları insan kılığına sokmuş ve onlar vasıtasıyla Mavis'i korkutmuştur.

Drakula ve canavar arkadaşları Mavis'in doğum günü için hazırlıklarını sürdürürken Jonathan isimli bir çocuk tesadüfen Otel Transilvanya'yı bulur. Jonathan, bu oteli bulan ilk insandır. Başlangıçta maskeli bir baloya geldiğini düşünerek eğlenen Jonathan, Drakula ve arkadaşlarının gerçek birer canavar olduğunu anlayınca çok korkar. Fakat bir süre sonra onların zannettiği kadar kötü ve korkunç olmadıklarını anlar. Canavarlar da insanlardan korkar ve nefret eder. Bu nedenle Jonathan'ın insan olduğunun anlaşılması bir felakete neden olacaktır. Bunu engellemek için Drakula, Jonathan'ı makyaj ile Frankenstein'a benzetir ve onu canavarlara Frankenstein'ın kuzeni Caniştayn olarak tanıtır. Caniştayn'ın otele, Mavis'in doğum günü partisini organize etmek için geldiğini söyler. Bu sırada Jonathan ve Mavis karşılaşır ve ilk görüşte birbirlerine âşık olurlar. Mavis, Jonathan'ı gerçekten canavar zanneder. Onunla arkadaşlık kurmaya çalışır. Frankenstein ve arkadaşlarının organize ettiği parti son derece sıkıcı iken, Jonathan'ın müdahalesi ile parti eğlenceli bir hal alır. Bir süre sonra Jonathan'ın aslında bir insan olduğu ortaya çıkar. Diğer canavarlar bir insanı otele soktuğu için Drakula'ya kızar ve oteli terk etmeye başlarlar. Mavis, bir insan da olsa Jonathan'ı sevdiğini söyler. Fakat Drakula'nın gazabından korkan Jonathan, Mavis'e yalan söylemek zorunda kalır. Canavarlardan hoşlanmadığını söyleyerek oteli terk eder. Mavis bu duruma çok üzülür. Bu sırada Drakula, kızına annesinin ona yüz on sekiz yaşında vermesini söylediği defteri verir. Defterde annesi kızına ilk görüşte âşık olacağını yazmıştır. Defteri okuyan Drakula hatasını anlar. Jonathan'ın peşine düşer. Onu uçakta yakalar ve Otel Transilvanya'ya geri getirir. İki âşığın kavuşmasıyla film sona erer.

Serinin ikinci filmi Jonathan ve Mavis'in Otel Transilvanya'da evlenmesi ile başlar. Düğüne bütün canavarlar ve Jonathan'ın ailesi katılır. Mavis ve Jonathan'ın evlendikten bir yıl sonra Dennis ismini verdikleri bir erkek çocukları olur. Dennis'in babası insan, annesi canavardır. Dolayısıyla çocuğun bir insan mı yoksa bir vampir mi olacağı merak konusu olur. Kont Drakula, torununun kendisi gibi bir canavar olmasını ister. Fakat Dennis'in bir türlü vampir dişleri çıkmaz. Yarasaya dönüşmeyi ve uçmayı da beceremez. Bu nedenle Mavis oğlunun bir insan olduğuna inanır. Canavarların içinde büyümesinin doğru olmayacağını düşünerek California'ya, Jonathan'ın ailesinin yanına taşınmayı planlar. Bu durum Kont Drakula'yı üzer. Mavis'i bu düşüncesinden vazgeçirmek için bir plan yapar. Bu plana göre Jonathan ve Mavis bir hafta tatile çıkacak, bu süre zarfında Drakula, diğer canavar arkadaşlarıyla birlikte Dennis'e canavar olmayı öğretecektir. Drakula planını uygulamaya koyar. Jonathan ve Mavis tatile çıkınca Frankenstein, Kurt Adam, Mumya ve Görünmez Adam'ı yanına alarak Dennis'e canavar olmayı öğretmeye çalışır. Ancak canavarlar yaşlandıkları için eski yeteneklerini kaybetmiştir. Eskisi gibi insanları korkutamazlar. Bu nedenle onların çabası, Dennis'i bir canavara çevirmek için yeterli olmaz.

Mavis, babasının arkadan çevirdiği işleri öğrenince hemen otele döner. Kont Drakula'ya kızar. Oğlunun doğum günü partisinden sonra California'ya taşınmaya kararlıdır. Doğum günü partisine Drakula'nın yaşlı babası gelir. Yaşlı vampir insanlardan nefret eder. Dennis'in vampir dişlerini çıkartmak için uğraşır. Dennis'i korkutursa vampir dişlerinin çıkacağına inanır. Fakat Kont Drakula torununun daha fazla korkutulmasına tahammül edemez. Dennis'i olduğu gibi, yani bir insan olarak kabullenir. Bu sırada yaşlı vampirin insanlardan nefret eden canavarlarından birisi, Dennis'e ve küçük canavar arkadaşına saldırır. Küçük canavar arkadaşına saldırılmasına dayanamayan Dennis, birdenbire bir vampire dönüşür ve

arkadaşını kurtarır. Dennis'in de bir canavara dönüşmeyi başarmasıyla artık otelden taşınmaya gerek kalmaz. Çift mutlu bir şekilde Otel Transilvanya'da yaşamaya devam eder. Film bu şekilde son bulur.

Otel Transilvanya I-II'de Korkunç Yaratıkların İzleyicilere Sevdirmesi

Sevgi ve korku insanlarda bulunan iki temel duygudur. Bu iki duygu özellikle çocukluk dönemindeki alımlanışına göre insanda uzun süreli olumlu veya olumsuz etki bırakabilir. Sevgi ve korku değerlerinin çocuk eğitimine ve gelişimine etkisi pedagojik ve psikanalitik yaklaşımlarla ortaya konmuştur. Fiziksel ve duygusal gelişimin merkezinde yer alan bu iki duygu, çocuğun hem gelişimini hem de öğrenmesini etkiler (Uludağ, 2014: 31). Bu anlamda çocuk edebiyatında veya çocuklara hitap eden sinema filmlerinde işlenen sevgi ve korku kavramları, çocuklar üzerinde farklı etkiler bırakabilir. Çalışmanın konusu olan *Otel Transilvanya I-II*, çocuklara hitap eden bir animasyon filmidir. Filmde, sevgi ve korku duygularının çatışması ve birbirine dönüşümü işlenir.

Sevgi, "İnsanı bir şeye ya da bir kişiye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu" olarak tanımlanabilir (Uludağ, 2014: 39). Korku ise " Bir tehlike karşısında duyulan ya da bir tehlike düşüncesinin uyandırdığı kaygı duygusu"dur (Uludağ, 2014: 154). Bu anlamda sevgi ve korku birbirinden farklı iki duygudur. *Otel Transilvanya I-II* filmine bakıldığı zaman, geçmişte farklı filmlere konu olmuş korkunç canavarların tek bir filmde bir araya getirildiği ve korkutucu özelliklerinin yerine sevimli kahramanlar olarak izleyiciye sunuldukları görülür. Farklı filmlerin kahramanlarının tek bir filmde bir araya getirilmesi Postmodern bir durumdur. Zira Postmodernizmde çok seslilik vardır. Postmodernizmin bu çoğulcu bakış açısı, *Otel Transilvanya* filminde yine bir Postmodern teknik olan metinlerarasılık ile sağlanır. Farklı filmlerin senaryolarına gönderme yapmak suretiyle *Otel Transilvanya*'da ortaya çıkan metinlerarasılık, aynı zamanda bir tür yeniden yazma imkânı sağlar. Kont Drakula, Kurt Adam, Frankenstein, Mumya ve Görünmez Adam gibi korkunç yaratıklar, sevimli birer canavar olarak gösterilir. Korkutucu özellikler taşıyan canavarların sevimli hâle getirilmesinde ise pastiş, parodi ve gülünç dönüştürüm gibi teknikler kullanılır.

Otel Transilvanya'da yer alan beş canavar da daha önce gösterime giren korku filmlerinde korkutucu yaratıklar olarak gösterilmiştir. Bunlardan Kont Drakula, gündüz tabutunda uyuyan, gece avlanan korkunç bir vampirdir. Beyaz teni, kırmızı gözü ve sivri dişleriyle etrafına korku salan Drakula, aynı zamanda ölümsüzdür. Drakula, farklı yıllarda tekrar tekrar çekilerek beyaz perdeye aktarılır.

Otel Transilvanya'daki Drakula da görüntü olarak korku filmindeki Drakula'ya benzer. Filmde, pastiş tekniği kullanılarak Drakula'nın giyimi ve görüntüsü taklit edilir. Animasyon filmindeki Drakula, tıpkı korku filmindeki gibi siyah pelerinli, beyaz tenli ve sivri dişlidir. Hem korku filminde hem de *Otel Transilvanya*'da Drakula ölümsüzdür ve yarasaya dönüşerek uçabilir. Fakat isim ve görüntüdeki benzerliğe rağmen animasyon filminde Drakula korkunç değildir. Parodi tekniği ile ciddi bir yapıt olan korku filmindeki Drakula, sıradan, komik ve sevimli hâle getirilir. Filmin hemen başında korkunç görüntüsüyle ortaya çıkan Drakula, kendisinden beklenildiği gibi korkutucu şekilde davranmaz. Elleriyi gözünü kapatarak, henüz bir bebek olan kızı Mavis'e "cee" der. Daha sonra da kızına "Uyusun da büyüsün vampircik, kuşun başını yolsun babacık" şeklinde ninni söyler. Bu sahne, sevimli bir babanın kızını neşelendirmek için onunla oyun oynamasından ibarettir. Ciddi bir karakter olan Drakula'nın yaptığı bu hareket bir parodi örneğidir.

Filmde parodinin görüldüğü bir başka sahne de Drakula'nın kızına masal okumasıdır. Masalarda insanlar kötü canavarlarla mücadele eder. Filmde Drakula'nın okuduğu masalda durum tam tersinedir. Bu masalda insanlar kötü, canavarlar iyidir. Drakula'nın okuduğu masalda geçen "Sonra canavarlar insanlardan kaçıp saklanmak zorunda kalır. Ama insan onları bulur, yatakların altlarından yakalayarak kıyafetlerini ateşe verir ve ayaklarını ısırır ve şekerlerini alır." cümleleri, korkulacak canavarların sevimli ve iyi; insanların ise, korkunç ve kötü gösterilmesinin sonucudur. Burada da korkulacak olan sevdirilmiştir. Drakula'nın insanlarla ilgili kızı Mavis'e söylediği, "gittikçe şişmanlıyorlar, tabi bizi yemek için. Daha az giyiniyorlar, bizimle mücadele ederken rahat hareket etmek için ve kafamızı kesip içine şeker doldurmak için " cümlesinde insanlar ve canavarlar yer değiştirmiş gibidir. Bu şekilde filmde canavarların insanlara yapması beklenen kötülükler, insanlar tarafından canavarlara yapılıyor gibi sunulmuş olur.

İlerleyen sahnelerde Jonathan isimli çocuk, oteli tesadüfen bulur ve Drakula ile tanışır. Başlangıçta Drakula'yı parti için kostüm giymiş bir insan zanner; fakat daha sonra onun gerçek bir vampir olduğunu öğrenince kanını içeceğinden korkar. Korkuyla "Kanımı emmeyecek misin?" diye soran Jonathan'a Kont Drakula'nın verdiği "Paranoyak insan modeli. İnsan kanı çok yağlı ve kim bilir hangi mikropları taşıyor." şeklindeki cevap; ironi ve gülünç dönüştürme açısından dikkate değerdir. Drakula daha sonra yapay kan kullandığını, "kanka; ya da saf kanka" markasını tercih ettiğini söyler. Bu ifadeler, sahnedeki alaycı dönüştürümün devamı niteliğindedir. Bir vampir olan Drakula, parayla satın aldığı yapay kanları içtiğinden insanlar için korkutucu olmaktan çıkar.

Jonathan'ın oteli terk etmesiyle Mavis'in yaşadığı üzüntüyü gözlemleyen Drakula, yaptığı hatayı anlar ve kızının mutluluğu için Jonathan'ın peşinden giderek onu geri getirir. Bu sahnede Drakula, korkunç

bir vampir olmak şöyle dursun, kızının mutluluğu için, hiç çıkmadığı gün ışığına çıkarak Jonathan'ın peşinden giden müşfik bir baba konumundadır.

Kont Drakula'nın sevimli bir kahraman olarak gösterilmesi, *Otel Transilvanya II'*de de devam eder. Serinin ikinci filminde Mavis ve Jonathan evlenir. Mavis hamile kalır. Doğum esnasında kızı için endişelenen Drakula, doğumhaneye girmek ister fakat içeriye sadece çocuğun babasını alırlar. Bunun üzerine Drakula bir hemşire kılığında girerek doğumhaneye girer ve torununu kucağına alır. Drakula'nın bayan hemşire kılığına girmesi, bir gülünç dönüştürüm örneğidir.

Dennis'in doğumundan sonra Drakula sevimli bir dede olur. Torununun bir vampir olması, kendisi gibi yarasaya dönüşüp uçabilmesi için onunla özel ilgilenir. Çabaları işe yaramayınca Drakula'nın yaşlı vampir babası Dennis'i korkutmayı önerir. Yaşlı vampire göre, Dennis'in en sevdiği şeye zarar verilerek korkutulması durumunda vampir dişleri çıkacaktır. Fakat torununun daha fazla korkutulmasına dayanamayan Kont Drakula, onu bir insan olarak kabul eder. Bu sahne bir canavar olan Drakula'nın dönüştürülerek şefkatinin öne çıkartılması açısından önemlidir.

Orijinal filmde korkutucu bir canavar olup, *Otel Transilvanya'*da sevimli gösterilen yaratıklardan birisi de Frankenstein'dır. Korku filminde aslında Frankenstein, canavarı oluşturan tıp öğrencisinin ismidir. Bu öğrenci, farklı ceset parçalarını bir araya getirerek tehlikeli bir deney yapar. Bu deney sonucunda Frankenstein isimli korkunç canavar oluşur. *Otel Transilvanya'*da pastiş yöntemiyle Frankenstein korku filmindeki kıyafetleriyle canlandırılır. Fakat Frankenstein, orijinal filmdeki gibi korkunç değildir. Otele bir kutu içerisinde gelir ve başı gövdesinin üzerinde değildir. Başlangıçta vücudunun parçaları gövdesine yanlış monte edilir. Sonra normal hâle döner. Bu kısım bir gülünç dönüştürme örneğidir. Mavis'in doğum günü için organizasyon yapanların arasına katılan Frankenstein, sevimli bir görünüm ortaya koyar.

Serinin ikinci filminde de Frankenstein sevimli gösterilir. Mavis ve Jonathan'ın tatile gitmesini fırsat bilen Kont Drakula, canavar arkadaşlarını yanına alarak Dennis'i bir gezintiye çıkartır. Drakula'nın amacı, canavar arkadaşlarının maharetlerini Dennis'e izletmek ve ona bir canavar gibi davranmayı öğretmektir. Drakula, öncelikle Frankenstein'dan Dennis'e insanları nasıl korkutacağını öğretmesini ister. Torununa, "*İşi ustasından öğreneceksin*" diyerek Frankenstein'ın bu konudaki yetkinliğini anlatır. Ancak Frankenstein, bu işi becerebileceğinden emin değildir. Çünkü uzun süredir insanları korkutmamıştır. Kendine güveni olmayan Frankenstein, parka yürümekte olan iki kızı korkutmaya çalışır ama başarılı olamaz. Kızlar korkmadıkları gibi, bir de Frankenstein ile selfie çektiğini ister. Korkunçluğuyla bilinen Frankenstein'ın bu duruma düşmesi bir gülünç dönüştürme örneğidir.

*Otel Transilvanya'*da gülünç dönüştürme ile sevimli gösterilen bir başka canavar da Mumya'dır. Korku filminde mumya, sihirli sözcükleri söyleyerek lanetli bir kum fırtınası ortaya çıkarır. *Otel Transilvanya II'*de aynı şeyi yapmasını Mumya'dan Drakula ister. Mumya artık yaşlandığı için eskisi kadar başarılı değildir. Kum fırtınası ortaya çıkartmak için sihirli sözleri söyleyerek dans eder. Ancak yaşlı olduğu için dans esnasında belini incitir ve "*Ah! Belim gitti.*" diyerek yere düşer. Bu esnada bir kum fırtınası ortaya çıkmaz. Gökten sadece bir avuç kum düşer. Bu sahne, aslında Mumya'nın insanlara zarar veremeyecek durumda olduğunu gösterir.

Filmde gülünç özellikler gösteren canavarlardan birisi de Kurt Adam'dır. Kurt Adam, orijinal korku filminde insanlara saldıran yarı insan, yarı hayvan bir canavardır. *Otel Transilvanya'*da ise karısı ve çocuklarıyla yaşayan sevimli bir aile reisi gibidir. Drakula, Dennis'e örnek olması için Kurt Adam'dan bir canlıyı öldürmesini ister. Kurt Adam ise uzun zamandır kimseyi öldürmediğini, hazır fındık lahmacunlar çıktıktan sonra karnını doyurmak için buna ihtiyaç duymadığını söyler. Fakat Drakula'nın ısrarı üzerine bir ceylanı öldürmek için yanına yaklaşmaya başlar. Kurt Adam, ceylana yaklaşırken önce ulur. Sonra "*Pardon, o dolunay zamanında idi. Şimdi hırlamam lazım.*" der. Bu sözleriyle Kurt Adam, nerede ne yapacağını bilmeyen gülünç acemi bir avcı görünümündedir. Ceylanın yanına geldiğinde hırlamaz; sadece kendi kendine "*Hırla!*" der. Bu esnada adamın birisi köpeğine yakalaması için bir firizbi fırlatır. İçindeki köpek dürtüsüne dayanamayan Kurt Adam, avını bırakır ve diğer köpek ile boğuşarak onun ağzından firizbiyi kapar. Bu hâliyle Kurt Adam, korkunç bir avcı değil, aksine oyun peşinde koşan evcil bir köpek gibi davranır. Drakula, Kurt Adam'ın bu gülünç durumuna sinirlenir. "*Kurt Adam'a bak. Sen hırlamak yerine 'hırla'mı dedin? Yoksa ben mi öyle duydum?*" sözleri, sahnedeki gülünç dönüştürmenin devamı niteliğindedir.

*Otel Transilvanya'*da sevimli gösterilen yaratıklardan birisi de Görünmez Adam'dır. Görünmez Adam, orijinal filmde görünmezliği keşfeden ve bu yolla insanlara hükmetmeye çalışan birisidir. *Otel Transilvanya'*da Görünmez Adam, tıpkı orijinal filmde olduğu gibi gözlükleriyle yer alır. Fakat bu kez kötü değil, aksine komik ve sevimlidir. *Otel Transilvanya II'*de Görünmez Adam, kendisi gibi görünmez olan bir kadınla sevgili olduğunu iddia eder. Sanki sevgilisiyle içki içiyor izlenimi vermek için şarap kadehlerini tokuşturur; sesini inceltip kadın sesine benzeterek yanında bir kadın konuşuyormuş gibi davranır. Oysa yanında kimse yoktur. Drakula ve arkadaşları, Görünmez Adam'ın numara yaptığını anlar. Fakat bu

durumu onun yüzüne vurmazlar. Bu hâliyle Görünmez Adam, ilgi çekmeye çalışan sevimli bir kahraman konumundadır.

Sonuç

Otel Transilvanya I-II filmi, farklı korku filmlerinde yer alan canavarların bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş metinlerarası bir senaryoya sahiptir. Bu açıdan senaryo edebi metin-sinema ilişkisi bağlamında irdelenmeye müsait bir eser görünümündedir. Birçok filmin kahramanının bir araya getirilmesi, postmodernizmin çok seslilik özelliğinin filme yansımaları sağlar. Ünlü korku filmlerinden alınan kahramanlar, metinlerarasılık/medyalararasılık tekniği ile yeniden yazma işlemine tabi tutulur. Her canavar, orijinal korku filmindeki senaryolarına ait bir kısım unsurlarla *Otel Transilvanya*'da yer alır. Anırtırma ve göndermelerle değinilen bu ortak unsurlar, animasyon filmindeki metinlerarasılığı oluşturur. Frankenstein'ın kendisini oluşturan deneyi yapan kişiye atıfta bulunması, *Otel Transilvanya* filminden orijinal filme yapılan bir gönderme ve metinlerarası bir unsurdur. Benzer şekilde Drakula'nın Transilvanya'da yaşıyor olması ve Mumya'nın lanetiyle kum fırtınası çıkartması, orijinal filmlerin senaryolarına yapılan göndermelerdir. *Otel Transilvanya*'da, farklı film kahramanları, yeni bir senaryo ile bir araya getirilerek yeniden yazılır. Postmodernizmde sıklıkla kullanılan yeniden yazma işleminde parodi, pastiş ve gülünç dönüştürme teknikleriyle korkutucu canavarlar zararsız ve sevimli hâle getirilir.

Sevgi ve korku, her insanda bulunan iki temel duygudur. Bu iki duygu, özellikle çocuklardaki tesirine göre ilerleyen yaşlarda farklı sonuçlar ortaya çıkarabilir. Bu nedenle sevgi ve korku değerlerinin çocuğa doğru verilmesi pedagojik açıdan önemli bir meseledir. Bu aşamada doğru bir eğitimin önemli rolü vardır. Bu eğitime destek veren çocuk edebiyatı ürünleri ve animasyon filmleri, korku ve sevgiyi ele alış biçimlerine göre çocuklar üzerinde farklı etkiler yapabilir. *Otel Transilvanya*'da korkulacak şeylerin sevdirmesi yöntemiyle sevgi-korku diyalektiğinde bir dönüşüme gidildiği ve korkulacak şeylerin sevdirdiği görülür. Postmodern eserlerde sık görülen metinlerarasılık unsurundan ve bu unsuru oluşturmada kullanılan tekniklerden yararlanılarak gerçekleştirilen bu dönüşüm, çocuklar üzerinde farklı bir etki yapar. Çocuklar, tesadüfen de olsa korku filmlerinde gördükleri kahramanların aslında gerçek değil, birer kurmaca olduğunu, farklı şekilde kurgulandıklarında o kahramanların farklı özellikler taşıyacağını görmüş olur. Kont Drakula, Frankenstein, Kurt Adam, Görünmez Adam ve Mumya bu yeni kurguyla sevimli birer kahramana dönüştürülür. Böylece filmin izleyici kitlesi olan çocukların, korku filmi kahramanlarından korkması engellenir.

Filmde korku-sevgi duygularında yaşanan dönüşüm, aynı zamanda bu iki duygunun sorgulanmasını sağlar. "Gerçekte kötü ve korkunç olan nedir?" sorusu, senaryonun izleyiciye sordurduğu bir sorudur. Kötü olan, insanlardan farklı görünen canavarlar mıdır; yoksa aklını ve gücünü kötüye kullandığında canavarlaşarak çok daha büyük tahribatlara neden olan insanoğlu mudur? İyi olmak veya kötü olmak hangi kriterlere göre belirlenebilir? Birilerini kötü olarak nitelendirmek, bizim zihinsel kurgumuzdan; ya da önyargımızdan kaynaklanıyor olabilir mi? Bu sorular, filmin verdiği mesaj üzerinde düşünen izleyicinin soracağı sorulardır. Bu sorular, Postmodernizmin ortaya koyduğu gerçeklik algısının göreceli olduğu prensibini dikkatlere sunar.

Otel Transilvanya-II filmi, korkulacak kahramanların sevdirmesi bağlamında incelendiğinde, film senaryosunda Postmodernist unsurların yer aldığı ve parodi, pastiş, gülünç dönüştürme teknikleri ile sevgi ve korku duygularının eğitiminin hedeflendiği görülür. Sevilecek ve korkulacak olanların değişkenliği, izleyicinin meseleye farklı bakış açılarından bakmasını sağladığı gibi, dönüşen karakterler arasında mukayese imkânı da tanır. Buradan hareketle, gelişim çağında duygu eğitimi açısından önemli bir süreçten geçen çocukların, sevgi ve korkunun mahiyetini kavraması, bu duygular arasındaki geçişkenliği ve değişkenliği doğru anlamlandırması esas alınır.

KAYNAKÇA

- AKTULUM, Kubilay (2000). *Metinlerarası İlişkiler*, Ankara: Öteki Yayınevi.
AYTAÇ, Gürsel (2009). *Genel Edebiyat Bilimi*, İstanbul: Say Yayınları.
ECEVİT, Yıldız (2011). *Türk Romanında Postmodernist Açılımlar*, İstanbul: İletişim Yayınları.
JAMESON, Fredric (2011). *Postmodernizm ya da Geç Kapitalizmin Kültürel Mantığı*, Ankara: Nirengi Kitap.
KEFELİ, Emel (2007). *Metinlerle Batı Edebiyatı Akımları*, İstanbul: 3F Yayınları.
ÖZCAN, Meltem (2005). *Cumhuriyet Dönemi Türk Romanında Postmodernizmin Yeri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Mersin.
ULUDAĞ, Mehmet Emin (2014). *Çocuk Romanlarında Sevgi ve Korku Eğitimi*, İstanbul: Akademik Kitaplar.